

..... KOMMUNES

TRAFIKKSIKKERHETSPLAN

2014-17

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. FORORD

Trafikksikkerhet handler om å kunne bevege seg trygt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist – barn, ungdom eller voksen.

Trafikksikkerhetsplanen 2014 – 17 vil danne grunnlaget for videreføring av trafikksikkerhetsarbeidet i kommune.

Fysiske tiltak.....

Trafikksikkerhetsarbeid for alle trafikantgrupper er viktige folkehelseiltak. Trafikksikkerhetsplanen har fokus på helseperspektivet som er et satsingsområde for kommunen.

Utfordringen for det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet er å få satt temaet på den politiske dagsorden. Det er viktig å sikre at trafikksikkerhetsplanen blir fulgt opp og tiltakene gjennomført.

Kommunestyrets vedtak lyder slik:

2. SAMMENDRAG

3. INNLEDNING

3.1 Historikk

Denne planen er nr. i rekken av trafikksikkerhetsplaner for kommune. Planene har hele veien hatt som hovedfunksjon å være et styringsverktøy for et målrettet trafikksikkerhetsarbeid i kommunen, og dette er langt på vei oppnådd. De største utfordringene har vært forankring i alle kommunens ledd, samt finansiering av ikke-fysiske tiltak.

Under utarbeidelsen av kommunes trafikksikkerhetsplaner har samordning med overordnede planer, spesielt fylkes trafikksikkerhetsplan blitt betydelig vektlagt, for å sikre en rød tråd i arbeidet, fra nasjonalt til lokalt nivå. Denne strategien vil bli videreført og forsterket, spesielt siden de nasjonale føringene er blitt tydeligere og mer konkrete, bl.a. gjennom «Nasjonalt tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg» 2014-2017.

3.2 Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet i kommune

Trafikksikkerhetsarbeidet i kommune er forankret hos rådmannen, og ansvaret for prosessen med å utarbeide en ny trafikksikkerhetsplan for perioden 2014 – 2017 er tillagt Tradisjonelt har dette ansvaret vært lagt til teknisk avdeling, men kommunen ser det som viktig å forankre arbeidet hos rådmannen v/for å synliggjøre at alle kommunens sektorer må ta sin naturlige del av ansvaret. Det er av avgjørende betydning for arbeidet at den enkelte sektorleder sørger for at egne tiltak i planen blir gjennomført.

Parallelt med utarbeidelsen av kommunens plan for neste periode (2014-2017) er også en ny Nasjonal

tiltaksplan for trafikksikkerhetsarbeid på veg samt fylkes trafikksikkerhetsplan ferdigstilt. Dette har resultert i at mange av tiltakene i denne planen er en videreføring av nasjonale og fylkeskommunale forventninger til det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet; noe som sikrer en rød tråd i arbeidet, fra nasjonalt til kommunalt nivå.

3.3 Samarbeidspartnere

TIPS:

Her kan nevnes ulike instanser og organisasjoner som er viktige bidragsytere i trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen men som styrer sin virksomhet basert på egne planer og tiltak. Politi, Statens vegvesen, Røde kors, Personskadeforbundet, NAF, MA, NMCU etc.

4. FORANKRING OG ORGANISERING AV TRAFIKKSIKKERHETSARBEIDET

4.1 Nasjonal transportplan

Regjeringens mål for planperioden er å redusere antall drepte og hardt skadde med minst en tredel i 2020. Dette innebærer at tallet skal reduseres til maksimalt 775 drepte og hardt skadde i 2020.

Byer og tettsteder bør bli mer tilrettelagt for gange, bl.a. ved at fotgjengere prioriteres i planlegging etter plan- og bygningsloven. Det bør legges særlig vekt på å utvikle trygge, sikre og attraktive skoleveger i 2 km radius rundt skoler.

Målet om å få flere til å gå og sykle må følges opp med tiltak for trafikksikkerhet rettet mot disse trafikantene. Sikring av krysningspunkter for fotgjengere gjennom etablering av planfrie krysningspunkt og sikring av gangfelt samt fartsgrenser er et viktig virkemiddel i likhet med fysiske utbedringer av kryss og sikring av krysningspunkter.

4.2 Nasjonal sykkel- og gåstrategi 2010-2019

Sykelstrategien har som hovedmål: Sykkeltrafikken i Norge skal utgjøre minst 8 prosent av alle reiser i 2023. I tillegg er det satt opp følgende delmål:

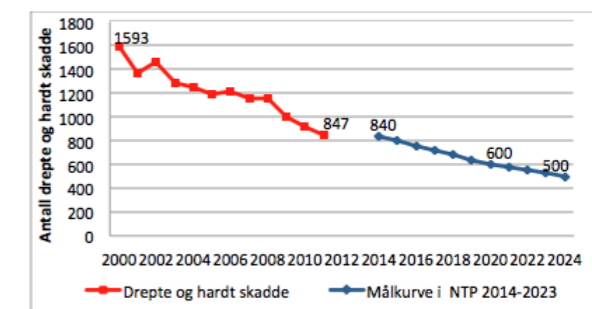
1. Fremme sykkel som transportform, sykkeltrafikken i byer og tettsteder skal doubles.
2. Bedre framkommelighet og trafikksikkerhet for syklister
3. 80 prosent av barn og unge skal gå eller sykle til skolen.

4.3 Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2014-2017

Tiltaksplanen er bygd opp omkring en strategi bestående av fire nivåer: nullvisjonen, etappemål, tilstandsmål (se vedlegg) og tiltak. Det vil være en naturlig konsekvens i det fylkeskommunale og kommunale trafikksikkerhetsarbeidet å videreføre og forsterke de nasjonale tilstandsmålene. Det vil være en naturlig konsekvens i det fylkeskommunale og kommunale trafikksikkerhetsarbeidet å videreføre og forsterke de nasjonale indikatormålene.

Utvikling i antall drepte og hardt skadde i Norge – registrert situasjon og mål for utviklingen fram til 2024

Målkurven viser Regjeringens ambisjon for hvor raskt vi skal nærme oss nullvisjonen. Etappemålet er ambisiøst og forutsetter en målrettet innsats fra alle aktørene i trafikksikkerhetsarbeidet.

4.4 fylkeskommune, Handlingsplan folkehelsearbeid 2013- 2017

Dette er et eksempel fra Nordland:

Planen har et eget resultatområde (6): «Sikkerhetsfremmende og skadeforebyggende arbeid. Sikkerhetsfremmende og skadeforebyggende tiltak kan iverksettes på flere arenaer: i barnehager og skoler, i fritid og trafikk, i arbeidsliv, hjem og i nærmiljø». Folkehelseloven pålegger kommunen et ansvar for å påvirke til bedre helse, økt aktivitet samt å forebygge ulykker. Det presiseres også i loven at dette arbeidet skal være tverrsektorielt.

Trafikkulykker er den største helsetrusselfor barn og unge og er en av de største forbrukere av helsetjenester. Det er av den grunn naturlig at kommunens trafikkulykkesforebyggende arbeid blir en del av kommunens folkehelsearbeid.

4.5 fylkes trafikkisikkerhetsplan 2014-2017

Dette er et eksempel fra Nordland:

Vegtiltak

- Trafikkisikkerhetstiltak jfr. Handlingsprogrammet for fylkesveger 2014-2017.

- Sikre soner rundt skolene

I forslag til nasjonal transportplan 2017 – 20 s. 157 står følgende: "Målet om å få flere til å gå og sykle må følges opp med tiltak for trafikkisikkerhet rettet mot disse trafikantene". Fylket vil, bl.a. gjennom økonomiske tilskudd, stimulere kommunene til å prioritere arbeidet med å sikre områdene rundt skolene i en radius av 2 km.

Trafikanttiltak

- Ungdom som trafikkisikkerhetsambassadører

Fylket har initiert et 3-årig prosjekt hvor ungdommer skal tilbys engasjement som trafikkisikkerhetsambassadører. Ambassadørene skal være knyttet til sitt eget lokalmiljø og primært benytte de videregående skolene som arena.

- Trafikk som valgfag på ungdomstrinnet

Fylket vil i perioden stimulere kommuner til å gi tilbud om trafikk som valgfag gjennom informasjon og økonomisk støtte til videreutdanning av lærere slik at de oppnår de formelle kompetansekrav til å tilby valgfaget som trafikalt grunnkurs.

- Øvrige tiltak

Viser til trafikkisikkerhetsplan for 2014-2017.

Organisatoriske tiltak

- «Trafikkisikker kommune».

Fylket vil stimulere kommunene til å forankre trafikkisikkerhetsarbeidet i kommunens øverste ledelse, arbeide sektorovergripende og at det utvikles gode rapporteringsrutiner med klar ansvarsfordeling.

- HMS og internkontroll i virksomheter og bedrifter.

Fylket vil stimulere bedrifter og organisasjoner til å integrere trafikkisikkerhet som en naturlig del av HMS-arbeidet.

4.6 fylkeskommune, Handlingsprogram for aktiv transport 2013-2016

Dette er et eksempel fra Nordland:

Utarbeidelsen av handlingsprogram for Aktiv transport ble vedtatt under fylkestingets behandling av Transportplan Begrepet aktiv transport er relativt nytt og omfatter alle reiser og transport som uansett skal gjennomføres, gjennomføres for egen kraft gjennom gåing, sykling m.m.

Handlingsprogrammet er utarbeidet med utgangspunkt både nasjonal og regional politikk og føringer samt kunnskapsbaserte data om det fysiske aktivitetsnivået blant både barn og voksne, reisevaner i, klimautfordringer m.m.

Som en del av Transportplan er det utarbeidet et handlingsprogram for Aktiv Transport (2014 – 17); dette omfatter alle reiser og transport som skal gjennomføres for egen kraft (gåing, sykling m.m.). Hovedmålet er at Aktiv Transport skal være det foretrukne og enkle transportmiddelet på kortere avstander.

5. ULYKKESSITUASJONEN / -UTVIKLINGEN I KOMMUNE

5.1 Analyse av ulykkene

TIPS:

Grafer og søyler som viser antall og utvikling for eksempel i siste 5-års periode.

I små kommuner er relativt få ulykker med drepte og skadde. Det kan da være aktuelt å tydeliggjøre antall trafikkuhell / forsikringsskader. Gjennom forsikringsbransjens ulykkesregister TRAST finner man antall, type uhell og forsikringskostnader

5.2 Trafikkulykker og samfunnsøkonomiske kostnader

De ulykkeskostnadene som i dag brukes i blant annet nytte-/kostnadsanalyser er beregnet av Transportøkonomisk institutt (TØI) og omfatter medisinske kostnader, produksjonsbortfall, materielle kostnader, administrative kostnader og verdsetting av velferdstap ved trafikk-ulykker. Kostnadene ved vegtrafikkskader i 2014-priser, regnet pr. skadet person, er vist nedenfor. Kostnadstallene for personskader gjelder pr. politirapporterte skadet person. Ved beregning av kostnadene er det tatt utgangspunkt i de politirapporterte ulykkene. Kostnadene er imidlertid justert opp på bakgrunn av underrapportering slik at enhetskostnadene gjelder for alle skader, både de som politirapporteres og de urapporterte.

Skadetilfelle	Kostnader i 2014-kr
Drept	35 600 000,-
Meget alvorlig skadd	26 830 000,-
Alvorlig skadd	9 520 000,-
Lettere skadd	720 000,-

Om vi tar utgangspunkt i atav ulykkene skjer i vil de samfunnsøkonomiske kostnadene i beløpe seg til camillioner kr pr år.

For kommune vil dette gjenspeile seg bl.a i økte utgifter til rehabilitering samt økte ressurser til pleie og omsorg.

6. TRAFIKKSIKKER KOMMUNE

Etter vegtrafikklovens § 40a har fylkeskommunen et ansvar for å tilrå og samordne tiltak for å fremme trafiksikkerheten i fylket. En viktig oppgave i denne sammenheng er å påvirke og stimulere kommunene til å arbeide målrettet og helhetlig med trafiksikkerhetsarbeidet.

Det er mange lover og forskrifter som direkte eller indirekte omtaler kommunens ansvar for ulykkesforebygging, folkehelsearbeid og trafiksikkerhet. Kommunen er pålagt et ansvar bl.a. som veieier, som eier av skole og barnehager, stor arbeidsgiver og kjøper av transporttjenester.

For å ivareta denne helhetstenkingen er det utarbeidet kriterier og sjekklister skal være et verktøy for å kvalitetssikre kommunens trafiksikkerhetsarbeid. kommune har satt seg som mål å oppfylle alle kriteriene og gjennom en fylkeskommunal godkjenningsordning bli erklært som Trafikksikker kommune innen mai 2014.

Vedlegg x gir en grundigere innføring i Trafikksikker kommune-konseptet.

7. MÅL OG STRATEGI FOR TRAFIKKSIKKERHETSARBEIDET I KOMMUNE

7.1 Målsetting

I perioden 2014 - 2017 skal det maksimalt være drepte og skadde i trafikken i kommune. Dette innebærer en reduksjon på % i forhold til foregående fireårsperiode, og er i samsvar med den utviklingen vi har sett i kommunen de siste fireårsperiodene.

7.2 Strategi

I Nasjonal Tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg er det satt opp en rekke tilstandsmål formulert som måltall. For å nå disse målene må det iverksettes tiltak.

Kommunen skal arbeide aktivt for å bidra til at vi oppnår disse tilstandsmålene. Dette gjelder først og fremst på følgende områder:

- Økt andel bruk av bilbelte, refleks, bakovervendt barnesikring, sykkelhjelm.....
- Redusere andelen av bilister som overskrider fartsgrensene.
- Arbeide målrettet for at flere går og sykler til skolen.
- Alle skoler er godkjent som trafiksikre skoler.
- Alle barnehager er godkjent som trafiksikre barnehager.....
- Kommunen godkjent som trafiksikker kommune.

Der hvor det er naturlig og mulig skal det foretas før- og ettermålinger for å se effekten av de tiltakene som iverksettes. Hvis det allerede finnes tall som viser nå-situasjonen kan de brukes som utgangspunkt for å se måloppnåelsen.

8. VEGSYSTEMER, VEIEIERE OG UTFORDRINGER I KOMMUNEN

TIPS:

Beskrivelse av ulike veier i kommunen, veieiere, og hvilke utfordringer kommunen står ovenfor. Beskrivelser av kommunens prioriteringer de neste årene samt kostnader synliggjøres i eget vedlegg.

Utfordringer på veier med staten eller fylkeskommunen som veieier beskrives særskilt. Tiltakslisten må ikke være en opplisting av alle behov men hvilke tiltak som er realistisk for kommunen å få gjennomført i kommende planperiode med bakgrunn i kommunens økonomiske rammer.

9. TILTAK

Disse tiltakene er i hovedsak utledet av «Trafikksikker kommune»-konseptet, med de føringene og satsingsområdene som ligger inne her.

9.1 som trafiksikker kommune

9.1.1 kommunes rolle som barnehageeier.

- Innen mai 2014 skal alle kommunale barnehager tilfredsstillere kriteriene for «Trafikksikker barnehage».
- Innen utgangen av 2016 skal kommunen påvirke til at alle private barnehager tilfredsstillere kriteriene for «Trafikksikker barnehage».
- Alle kommunale barnehager skal minimum hvert andre år ha ansatte på kompetansehevingskurs i regi av Trygg Trafikk

9.1.2 kommunes rolle som skoleeier.

- Alle skolene skal innen2014 tilfredsstillere kriteriene for «Trafikksikker skole».
- Det utvikles rutiner for sikker skoleskyss / bussvett, og etableres en dialog med om innføring av disse rutinene i alle skolebusser.
- For å sikre størst mulig trygghet rundt skolen ved skolestart om høsten innføres «Aksjon skolestart» som et fast tiltak ved alle skoler med elever på barnetrinnet. Det utvikles en egen beskrivelse for dette tiltaket.
- Alle skolene med elever på mellomtrinnet skal ha lærere med kompetanse innen sykkelopplæring. Lærerne skal ha deltatt på kommunens sykkelopplæringskurs som utlyses 1 gang pr år i samarbeid med Trygg Trafikk. En egen rulleringsplan for dette skal være ferdig til skoleåret 2014 / 15.
- Kommunen skal sørge for at alle ungdomsskolene har nødvendig kompetanse for å tilby valgfaget trafikk på ungdomstrinnet

9.1.3 kommune som ansvarlig for innbyggernes helse og trivsel.

- Alle helsestasjonene og familiesentrene skal innen utgangen av 2015 ha ansatte som har gjennomgått trafiksikkerhetskurs. Kursene arrangeres av kommunen i samarbeid med Trygg Trafikk. Kursene skal gi kompetanse i sikring av barn i bil samt foreldre som rollemodeller.
- Kommunens frivillige organisasjoner skal årlig stimuleres til å implementere reisepolicy i egen virksomhet knyttet opp mot kommunens kulturstøtteordning.
- Kommunen skal fortløpende sende ut informasjon om fylkeskommunale tilskuddsordninger til relevante

- kommunale instanser samt frivillige organisasjoner.
- Kommunen utarbeider årlig en oversikt over trafikkulykker og trafikkskadde i kommunen. Oversikten gjennomgås i kommunens ledergruppe.

9.1.4 kommune som veieier (omfatter også fortau og gang-/sykkelveier).

Kommunen skal:

- årlig utarbeide prioriteringsliste for fysiske trafiksikkerhetstiltak på kommunal vei, og gjennomføre disse innenfor eksisterende økonomiske rammer.
- ha en prioriteringsliste for trafiksikkerhetstiltak på fylkes og riksvei, og med årlig rullering.
- ha utarbeidet skriftlige rutiner for snøbrøyting / snørydding / rydding av vegetasjon på skoleveier.
- ha rutiner for å kvalitetssikre reguleringsplaner i forhold til trafiksikkerhet.
- ha rutiner for kvalitetssikring av trafiksikkerheten i forbindelse med anleggsvirksomhet, både i kommunal og privat regi.
- ha utarbeidet rutiner for håndtering av innspill fra etater, organisasjoner eller publikum.
- Ha oversikt over, og ev. søke om fylkeskommunale trafiksikkerhetsmidler.

9.1.5 kommune som arbeidsgiver.

Kommunen skal:

- innen 2014 ha utviklet og vedtatt retningslinjer for arbeidsreiser for alle kommunalt ansatte og politikere.
- innen utgangen av ha implementert / forankret retningslinjene for arbeidsreiser i alle kommunens avdelinger.
- innen utgangen av planperioden ha gjennomført kjørekurs for alle ansatte som er avhengige av å kjøre bil for å utøve sine arbeidsoppgaver.
- hvert år, på den nasjonale refleksdagen (oktober) påvirke kommunens ansatte til å benytte refleks som fotgjengere i mørket, gjennom ulike aktiviteter.
- hver vår gjennomføre aktiviteter som skal stimulere flere til å sykle samt å bruke sykkelhjelme.
- innen utgangen av planperioden skal alle kjøretøy som anskaffes i kommunen ha montert alkolås.
- Kommunens HR-avdeling har ansvar for å utarbeide egen plan for kompetanseheving innenfor temaet trafiksikkerhet.

9.2.2 Kompetanseheving.

- Det skal årlig gjennomføres kurs i livreddende førstehjelp, skadestedsbehandling m.m. for ansatte i kommunen.
- Det skal gjennomføres relevante kurs for barnehageansatte, lærere og helsepersonell etter en oppsatt plan (jfr. pkt. 9.1.1, 9.1.2 og 9.1.3).
- Kommunen skal årlig gjennomføre en konferanse med trafiksikkerhet som overordnet tema. Kurset skal primært tilbys ansatte i kommunen samt relevante samarbeidspartnere.

Her er oversikt over tiltak som bør være et minste felles multiplum for godt helhetlig kommunalt trafiksikkerhetsarbeid. Listen av tiltak er på langt nær komplett og kan komplementeres utifra kommunens behov og interesser. Viktig at tiltakene er konkret og kan etterprøves om de er utført eller ikke. Ansvar må legges til den etatsleder der tiltaket naturlig hører hjemme

10. ØKONOMI

Trafiksikkerhetstiltakene i denne planen skal innarbeides i økonomiplanen. Samtidig skal tiltak som går over flere år, samt tiltak med oppstart i handlingsplanperioden prioriteres i budsjettet hvert år fra 2014 til og med 2017.

Enhetsledere har ansvaret for å innarbeide utgiftene innenfor eget budsjettområde.

Kommunene i Nordland som vi har inngått et forpliktende samarbeid med har følgende formulering, i sin plan: kommune har inngått et forpliktende samarbeid med Nordland fylkeskommune. Dette, samarbeidet som innebærer at kommune skal implementere kriteriene for Trafiksikker kommune. Som et resultat av denne godkjenningen mottar kommunen 1100.000.- til holdningskapende tiltak, samt tilskudd til andre tiltak i planen som kjørekurs for ansatte, kompetanseheving for ansatte i helse/omsorg, barnehage og skole.

11. EVALUERING, RULLERING

Enhetslederne rapporterer årlig på tiltak innenfor eget ansvarsområde, til plankoordinatoren, som så sammenfatter dette og legger fram en samlet rapport til rådmannen.

Rådmannen rapporterer årlig til bystyret.

VEDLEGG 1: Eksempel på oversikt over tiltak i planperioden 2014 – 2017 – JFR. KAPITTEL 9.

I kostnadsoppsettet er medgått tidsressurs ikke medregnet.
Fysiske tiltak i et eventuelt annet vedlegg

Satsingsområde	Tiltak	Ansvarlig	Jfr. pkt. i planen	Kostn. -14	Kostn. -15	Kostn. -16	Kostn. -17
Kommunes rolle som barnehageeier	Alle kommunale barnehager skal oppfylle kriteriene for «Trafikksikker barnehage»	Barnehagesjef					
	Påvirke til at private barnehager oppfyller kriteriene for «Trafikksikker barnehage»	Barnehagesjef					
	Kurs i trafikkopplæring for ansatte i kommunale og private barnehager	Barnehagesjef					
	Alle barnehager skal ha ansatte på kurs trafikk	Barnehagesjef					
Kommunes rolle som skoleeier	Alle skolene skal oppfylle kriteriene for «Trafikksikker skole»	Undervisningssjef					
	Utvikle rutiner og gjennomføre sikker skoleskyss / «Bussvett»	Undervisningssjef					
	Gjennomføre «Aksjon skolestart» ved alle barneskolene	Undervisningssjef					
	Utvikle lærerkompetansen og gjennomføre sykkelopplæring i tråd med retningslinjene	Undervisningssjef					
Kommunen som ansvarlig for helse og trivsel	Gjennomføre sykkelopplæring på 4. – 5. klassetrinn, i tråd med grunnskolens planer	Undervisningssjef					
	Trafikksikkerhetskurs for ansatte på helsestasjoner og familiesentra	H&O-avdelingen					
	Stimulere frivillige organisasjoner til å implementere reisepolicy i egen virksomhet	HR-sjef					
	Sende ut informasjon om fylkeskommunale tilskuddsordninger	HR-sjef					
Kommunen som veieier	Utarbeide årlig oversikt over trafikkulykker og trafikkskadde	HR-sjef					
	Utarbeide årlig prioriteringsliste for, og gjennomføre fysiske trafikksikkerhetstiltak på kommunal vei	Leder Byteknikk					
	Utarbeide prioriteringsliste for tiltak på fylkes- og riksvei	Leder Byteknikk					
	Utarbeide skriftlige rutiner for snøbrøyting / snørydding / rydding av vegetasjon på skolevei	Leder Byteknikk					
	Ha rutiner for kvalitetssikring av trafikksikkerhet i reguleringsplaner	Byplansjef					
	Rutiner for kvalitetssikring av trafikksikkerhet ved anleggsvirksomhet	Leder Byteknikk					
	Rutiner for innspill om trafikksikkerhet fra etater, organisasjoner og publikum	Leder Byteknikk					
Kommunen som arbeidsgiver	Ha oversikt over, og ev. søke om fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler	Leder Byteknikk					
	Vedta retningslinjer for arbeidsreiser for kommunalt ansatte og politikere	HR-sjef					
	Implementert / forankret retningslinjer for arbeidsreiser i alle kommunens avdelinger	HR-sjef					
	Gjennomføre kjørkurs for ansatte som benytter bil i arbeidet	HR-sjef					
	Påvirke til økt bruk av refleks	Folkehelsekoord.					
	Gjennomføre stimuleringstiltak ang. sykling og bruk av sykkelhjelm	Folkehelsekoord					
	Montere alkolås i alle kommunale kjøretøy	Innkjøpssjef					
Utarbeide plan for kompetanseheving innen trafikksikkerhet	HR-sjef						
SUM							

